

Sygn. akt I NSW 5793/20

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marcin Łochowski

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z protestu E. L.  
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,  
przy udziale:

- 1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,
- 2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.,

**pozostawia protest bez dalszego biegu.**

### UZASADNIENIE

Pismem datowanym i przesłanym do Sądu Najwyższego 16 lipca 2020 r. skarżąca E. L. wniosła protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Skarżąca podniosła, że wybory nie były równe i powszechne, naruszono art. 127 ust. 1 Konstytucji RP. E. L. stwierdziła także, że miało miejsce naruszenie zasady równości, między innymi w T. S.A. (telewizji publicznej), polegające na różnym przedstawianiu konkurujących kandydatów, z korzyścią dla urzędującego

Prezydenta. Ponadto, A. D. w drugiej turze czynnie popierali członkowie Rady Ministrów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy Skarżącej podlega pozostawieniu bez dalszego biegu.

Zgodnie z normą art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzanych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979, dalej: u.wyb.2020), wskazana ustawa określa zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzanych w 2020 r., w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do treści art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019, poz. 684 ze zm., dalej: k.wyb.).

Zgodnie z normami art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów (pkt 2).

Wnoszący protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty (art. 321 § 3 k.wyb.). Nieprzedstawienie lub niewskazanie dowodów jest uchybieniem formalnym protestu wyborczego, które skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu (art. 322 k.wyb.).

W tak zakreślonych ramach prawnych, protest Skarżącej uznać należy za niespełniający ustawowych wymogów. Jego istotą jest twierdzenie o naruszeniu zasady równości podczas wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. Skarżąca uważa, że równość procesu wyborczego została naruszona przez stronnictwo mediów publicznych (zwłaszcza T. S.A.) oraz wspieranie

kandydata A. D. przez członków Rady Ministrów. Zarzuca brak właściwej reakcji rządu poprzez nieogłoszenie stanu klęski żywiołowej w związku z epidemią.

Przedstawione argumenty nie wypełniają przesłanek z art. 82 k.wyb., tj. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

W piśmiennictwie podkreśla się, że zasada równości – której naruszenia upatruje w przeprowadzeniu procesu wyborczego Skarżąca – ma dwa przejawy: formalny i materialny. Oba odnoszą się przede wszystkim do czynnego prawa wyborczego, gdy zaś idzie o bierne prawo wyborcze, należy do niego stosować ogólne konsekwencje konstytucyjnej zasady równości podmiotów wobec prawa (art. 32, art. 33 ustawy zasadniczej). Materia protestu odnosić się może do zasady równości – co do zasady – w zakresie czynnego prawa wyborczego, a Skarżąca zarzuca naruszenie biernego prawa wyborczego kandydatów.

W sensie formalnym zasada równości wymaga, aby każdemu wyborcy przysługiwał jeden głos, zaś w sensie materialnym, aby każdy wyborca – optymalnie – miał taką samą siłę głosu (*P. Radziewicz*, Komentarz do art. 96 (w:) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, red. *P. Tuleja*, Warszawa 2019, SIP LEX, pkt 3). W świetle tego, aprobowanego przez Sąd Najwyższy stanowiska, trudno uznać by zgłoszone przez Skarżącą zarzuty uprawdopodobniały naruszenie zasady równości przeprowadzonych wyborów.

Sygnalizowane w proteście działania telewizji publicznej – niezależnie od ich oceny ze strony Skarżącej – nie mogą stanowić naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb.). Jak już wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, audycje telewizyjne emitowane w okresie kampanii wyborczej nie mogą zakłócać, utrudniać bądź uniemożliwiać udziału w głosowaniu lub oddania głosu w dniu wyborów, czyli po zakończeniu kampanii wyborczej (postanowienia SN z: 12 listopada 2019 r., I NSW 146/19; 16 listopada 2019 r., I NSW 161/19; 28 listopada 2019 r., I NSW 180/19). W tym zakresie –

niezależnie od słuszności zarzutów – protest można uznać jedynie za wyrażający krytykę dotyczącą sposobu prezentowania w mediach publicznych informacji na temat tego lub innego spośród kandydatów. Wypowiedziane w ten sposób stanowisko protestującego nie może być jednak traktowane jako zarzut, mogący stanowić podstawę protestu wyborczego.

Także dalsze zarzuty przedstawione przez Skarżącą, jako wyrażone w sposób ogólny (problemy z głosowaniem za granicą) i niepoparte żadnymi dowodami, nie mogą wypełnić przesłanki dopuszczalności protestu.

Dlatego za zbyt ogólny uznać należy także zarzut „kłopotów z głosowaniem za granicą” przez część społeczeństwa. Także w stosunku do tego zarzutu Skarżąca nie przedstawia żadnej argumentacji, czy dowodów, choćby uprawdopodobniających powstanie nieprawidłowości w przebiegu wyborów.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 w zw. z art. 321 § 1 k.wyb. i w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, pozostawił protest bez dalszego biegu.